Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) Judecător: Bagrin Lucia
Dos.nr.2r-777/2024
2-23169497-02-25r-07032024

D E C I Z I E

26 martie 2024 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de
Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

în componența:
Președintele ședinței, judecător Ion Țurcan
Judecătorii Ina Dutca și Ala Malîi

examinând, în lipsa părților, recursul declarat de executorul judecătoresc Oxana Burlac, împotriva încheierii judecătorului Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 01 februarie 2024, adoptată în cadrul cauzei civile inițiată la demersul executorului judecătoresc Oxana Burlac privind aplicarea interdicției de a părăsi hotarele țării pe un termen de șase luni în privința debitorului*****, -

a c o n s t a t a t:

La data de 27 noiembrie 2023, executorul judecătoresc, Oxana Burlac s-a adresat în judecată cu demers prin care solicită aplicarea interdicţiei de a părăsi ţara faţă de debitorul*****.

În motivarea demersului executorul judecătoresc a indicat că, deține la executare, procedura de executare nr.*****, intentată în vederea executării titlului executoriu nr.*****, din 23 ianuarie 20215, emis de Judecătoria ***** privind încasarea de la***** în beneficiul Bivol Emilia a datoriei în mărime de 16 504,79 lei.

În baza încheierii nr.***** din 19 decembrie 2019 a fost intentată procedura de executare.

În baza încheierii de intentare, debitorului i-a fost acordat termenul de 15 zile pentru executarea documentului executoriu, de asemenea a fost obligat să se prezinte pentru data de 03 ianuarie 2020, ora.09:30, în vederea stabilirii modului de executare a documentului executoriu.

Încheierea de intentare a fost expediată debitorului***** prin intermediul Oficiului poștal, pe adresa r-nul *****, loc. *****, str. ***** 8, însă încheierea nu

a fost recepționată de către debitor, scrisoarea fiind restituită cu mențiunea „necunoscut”.

În conformitate cu prevederile art.63 CE, în baza încheierii nr.***** din 19 decembrie 2019, au fost interpelate instituțiile financiar-bancare, ca răspuns s-a stabilit că debitorul***** nu deține conturi bancare.

Conform bazei de date ACCES, debitorul***** nu figurează în calitate de administrator/fondator (în comandită, în nume colectiv, cu răspundere limitată) înregistrate în Registrul de stat al persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali.

Conform Departamentului înmatriculare a mijloacelor de transport și calificare a Conducătorilor Auto, debitorul***** nu deține în proprietate mijloace de transport. Conform Departamentului Cadastru, pe numele***** nu este înscris dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile.

Conform extrasului din baza de date CNAM,*****, are statut de neangajat. În baza răspunsului nr.13 din 24 ianuarie 2020 oferit de către Primăria loc. *****, s-a stabilit că debitorul deține viză de domiciliu în sat, dar nu se află pe teritoriul satului.

În conformitate cu prevederile art.63 CEx al RM, în baza încheierii nr.***** din 10 februarie 2023 au fost interpelate repetat instituțiile financiar-bancare, ca răspuns s-a stabilit că***** nu deține conturi bancare.

La data de 09 februarie 2023, în adresa debitorului (r.nul *****, loc. *****, str. str. ***** 8) a fost expediată o citație în baza căreia a fost obligată să se prezinte pentru data de 20 februarie 2023. Citația a fost expediată prin intermediul Oficiului poștal și a fost recepționată de către debitor data de 12 februarie 2023, conform avizului poștal de recepție nr.DS8007843702AS.

În baza răspunsului nr.66 din 03 martie 2023, oferit de către Primăria loc. *****, s-a stabilit că***** deține viză de domiciliu în sat, dar nu se află pe teritoriul satului.

La data de 24 martie 2023, în adresa debitorului (r. nul *****, loc. *****, str. str. ***** 8) a fost expediată o somație în baza căreia a fost obligată să execute hotărîrea instanței de judecată în termen de 10 zile. Somația a fost expediată prin intermediul Oficiului poștal, însă nu a fost recepționată de către debitor, scrisoarea fiind restituită cu mențiunea „REFUZAT”.

În baza procesului-verbal de ieșire la fața locului din 11 august 2023, s-a constatat că pe adresa dată se află o casă de locuit individuală, poarta închisă, la cerințele executorului judecătoresc nu a răspuns nimeni, în cutia poștală a fost lăsată o citație pentru data de 14 august 2023, ora.10. Din discuții cu vecinii, aceștia au comunicat că nu au văzut debitorul de mult timp.

La data de 31 octombrie 2023, în adresa debitorului (r.nul *****, loc. *****, str. ***** 8) a fost expediată o somație în baza căreia a fost obligată să execute

hotărîrea instanței de judecată în termen de 10 zile. Somația a fost expediată prin intermediul Oficiului poștal, însă nu a fost recepționată de către debitor, scrisoarea fiind restituită cu mențiunea „refuzat”.

În baza actului nr.***** din 15 noiembrie 2023, au fost stabilite acțiunile procesuale de aplicare a sechestrului asupra bunurilor debitorului***** aflate pe adresa: r-nul *****, satul *****, care vor avea loc la data de 24 noiembrie 2023, ora. 11:00.

În baza procesului-verbal de ieșire la fața locului din 24 noiembrie 2023, s-a constatat că din discuțiile cu mama debitorului, Bodolica Elena,***** este plecată într-o direcție necunoscută, indică că nu deține careva date de contact ale acesteia. Mama refuză să semneze pentru cele indicate. În procesul executării documentului executoriu, s-a constatat că debitorul***** traversează frontiera de stat a RM, însă acest fapt nu a contribuit la executarea obligațiilor stabilite în documentul executoriu, ci dimpotrivă a creat impedimente, prin eschivarea de la executarea hotărîrii.

Prin urmare, executorul judecătoresc Burlac Oxana solicită aplicarea interdicției de părăsire a hotarelor pe un termen de 6 luni în privința debitorului*****.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 01 februarie 2024, a fost respins demersul executorului judecătoresc Oxana Burlac, privind aplicarea interdicției de părăsire a țării față de debitorul*****, ca fiind nefondat.

În motivarea soluției date instanța de fond a indicat, că solicitarea executorului judecătoresc cu privire la aplicarea măsurii de asigurare a executării față de debitor este una neîntemeiată, deoarece solicitantul nu a demonstrat că a întreprins toate măsurile posibile pentru a executa documentul executoriu.

La fel, instanța a specificat în încheierea atacată, că măsura solicitată este una excepțională, iar executorul judecătoresc nu a demonstrat necesitatea acesteia și existența echilibrului între drepturile creditorului, ce urmează a fi asigurate și cele ale debitorului, în care ultimul va fi lezat prin instituirea măsurii cerute, concluzionând că prevalează esențial interesul debitorului în situația existentă.

Urmare a acestui fapt instanța a conchis, că aplicarea interdicției de a părăsi țara este o măsură represivă excesivă, ce va limita debitorul în dreptul la libera circulație, fiind o măsură disproporțională cu situația constatată și scopul urmărit.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 19 februarie 2024 executorul judecătoresc Oxana Burlac a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 01 februarie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și emiterea unei noi hotărâri, prin care demersul să fie admis.

În motivarea recursului partea a reiterat starea de fapt și temeiurile de drept expuse în demersul depus în prima instanță. Suplimentar a indicat, că instanța de

judecată a dat o apreciere greșită și eronată argumentelor prezentate și demonstrate de către executorul judecătoresc, nu a apreciat corect litigiul cu care a fost investită, a dat o apreciere incorectă materialului probator și a dat o apreciere incorectă normelor de drept material aplicabil speței.

Astfel declară recurentul, că prima instanță a omis și nu a ținut cont de faptul, că este o obligație a debitorului de a executa hotărârea judecătorească și că executorul judecătoresc a întreprins și îndeplinit toate măsurile și acțiunile posibile, în vederea executării documentului executoriu, dar acestea nu s-au soldat nici cu un rezultat.

La fel, accentuează recurentul, debitorul foarte frecvent părăsește hotarele țării, fără a executa documentul executoriu, fapt care demonstrează indiferența cu care se atârnă***** față de obligațiile prevăzute de lege, din aceste considerente este necesară aplicarea măsurilor asiguratorii, și anume interdicția de părăsire a hotarelor țării, dat fiind faptul, că debitorul până în prezent nu a executat obligațiile avute față de stat.

Intimatul/debitor de și a fost informat despre examinarea recursului, nu a prezentat referință la acesta și nu și-a expus opinia vis-a-vis de problema dedusă judecății.

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, Colegiul consideră recursul neîntemeiate, acesta urmând a fi respins din următoarele motive.

Termenul de declarare a recursului.

Potrivit prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicare acesteia.

După cum s-a indicat anterior, executorul judecătoresc Oxana Burlac a declarat recurs la data de 19 februarie 2024 împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 01 februarie 2024. Astfel, se constată că recursul a fost înaintat în interiorul termenului prevăzut de lege.

Cadrul legal pertinent aplicabil cazului.

Conform prevederilor art. 423 alin. (1) Cod de procedură civilă, încheierea dată în primă instanţă poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părţi şi de ceilalţi participanţi la proces în cazurile prevăzute de prezentul Cod şi de alte Legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă, Curțile de Apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Conform prevederilor art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului şi a materialelor anexate la recurs, fără examinarea

admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

În corespundere cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.

Conform dispozițiilor art. 22 alin. (1) lit. x) Cod de executare executorul judecătoresc este în drept să solicite instanţei judecătoreşti, la cererea creditorului, aplicarea faţă de debitor a interdicţiei de a părăsi ţara în cazul în care plecarea acestuia ar face imposibilă sau dificilă executarea hotărârii judecătoreşti.

La fel, potrivit art. 64 Cod de executare (1) Interdicţia de a părăsi ţara în cel mult 6 luni se aplică de către judecător, la demersul executorului judecătoresc, doar atunci când prezenţa debitorului este necesară pentru executarea eficientă a documentului executoriu şi doar după luarea măsurilor de asigurare a executării documentului executoriu, cu obligarea executorului judecătoresc de a efectua periodic un control privind necesitatea menţinerii acestei interdicţii. Încheierea instanţei de judecată se execută imediat, însă poate fi atacată cu recurs. Demersul executorului judecătoresc privind interdicţia de a părăsi ţara se examinează pe baza materialelor anexate la demers, fără participarea părţilor. Instanţa care examinează demersul poate dispune citarea participanţilor la proces şi a executorului judecătoresc pentru a se pronunţa cu privire la temeiurile invocate în demers; (1^1) Încheierea instanţei de judecată prin care se dispune aplicarea interdicţiei de a părăsi ţara se trimite spre executare Poliţiei de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne; (2) Dacă este necesară menţinerea interdicţiei pe un termen mai mare, aceasta poate fi aplicată în mod repetat în urma unui demers motivat al executorului judecătoresc, dar nu mai mult de 3 ori în cadrul aceleiaşi proceduri de executare; (3) În cazul încetării procedurii de executare în condiţiile art. 83 lit. lit. a)–c) şi e)–g) Cod de executare sau restituirii documentului executoriu, interdicţia de a părăsi ţara se revocă de către executorul judecătoresc. În cazul în care în procesul de executare a documentului executoriu dispare necesitatea menţinerii interdicţiei de a părăsi ţara, precum şi în cazul încetării procedurii de executare în condiţiile art. 83 lit. d) Cod de executare, această interdicţie se revocă de către judecător la cererea executorului judecătoresc sau a părţilor în procedura de executare.

Conform dispozițiilor art. 269 alin. (4) Cod de procedură civilă încheierile privind procedura de executare se emit unipersonal, fără citarea participanților la proces, cu excepția cazurilor în care judecătorul apreciază că este necesară prezența participanților la ședința de judecată.

Circumstanțele pricinii și starea de fapt. Aprecierea instanței de recurs.

Din materialele pricinii rezultă că, la data de 01 februarie 2024, executorul judecătoresc Oxana Burlac s-a adresat în instanța de judecată cu demersul

nominalizat, indicând că deține în procedură documentul executoriu nr.*****, intentată în vederea executării titlului executoriu nr.*****, din 23 ianuarie 20215, emis de Judecătoria ***** privind încasarea de la***** în beneficiul Bivol Emilia a datoriei în mărime de 16 504,79 lei, în scopul executării căruia a fost intentată procedura de executare ***** din 19 decembrie 2019, actele corespunzătoare fiind expediate pentru informare şi executare părţilor procedurii de executare.

Consideră că a întreprins toate măsurile posibile pentru executarea respectivului document executoriu. Până în ziua de azi debitorul se eschivează de la executarea documentului executoriu. Întru neadmiterea părăsirii teritoriului Republicii Moldova, fapt ce ar face dificilă executarea de mai departe, consideră necesară aplicarea faţă de debitor a interdicţiei de a părăsi ţara.

Prima instanță, prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 01 februarie 2024, a fost respins demersul executorului judecătoresc Oxana Burlac cu privire la aplicarea fată de debitorul***** a interdicției de a părăsi ţara.

Instanța de recurs consideră, că este întemeiată concluzia primei instanțe precum că, în prezenta speță de către executorul judecătoresc nu a întreprins toate măsurile posibile pentru asigurarea executării şi nu a demonstrat dincolo de orice dubii rezonabile că o eventuală plecare a debitorului peste hotarele Republicii Moldova ar face imposibilă executarea, or sarcina probațiunii acestei circumstanțe, îi este atribuită tranșant de lege.

Se mai reține, că nu a fost prezentat de către executorul judecătoresc ce alte măsuri pertinente au fost înfăptuite, lipsesc informații/comunicate de la toate instituțiile financiare interpelate, ce ar confirma lipsa sau existența activelor financiare, care în eventualitate ar putea fi urmărite în scopul executării documentului executoriu.

De asemenea, lipsește informația Agenției Servicii Publice, departamentul cadastru, care ar specifica dacă debitorul***** deține sau nu, bunuri cu drept de proprietate, lipsește informația de la Registrul de stat al transporturilor în privința debitorului*****, precum şi informația de la Agenţia Servicii Publice, Departamentul înregistrare şi licenţiere a unităţilor de drept.

Se mai reține, că nu a fost prezentat de către executorul judecătoresc ce alte măsuri pertinente au fost înfăptuite, lipsesc informații/comunicate de la toate instituțiile financiare interpelate, ce ar confirma lipsa sau existența activelor financiare, care în eventualitate ar putea fi urmărite în scopul executării documentului executoriu.

Mai mult decît atît, Colegiul judiciar a identificat și motive de formă și procedură, care l-a fel indică la netemeinicia demersului înaintat. Astfel, după cum a fost relatat, potrivit art. 22 alin. (1) lit. x) Cod de executare, executorul judecătoresc este în drept să solicite instanţei judecătoreşti, la cererea creditorului,

aplicarea faţă de debitor a interdicţiei de a părăsi ţara în cazul în care plecarea acestuia ar face imposibilă sau dificilă executarea hotărârii judecătoreşti.

Astfel, la caz Colegiul de recurs analizând materialele cauzei nu a identificat o cerere, un demers din partea creditorului prin care a solicitat aplicarea faţă de debitor a interdicției de a părăsi ţara. În atare circumstanțe, Colegiul reiterează că demersul a fost înaintat și cu încălcarea normei legale aplicabile, deoarece lipsește cererea creditorului în acest sens.

Suplimentar este de menționat faptul că, atît din demers cît şi din materialele anexate la acesta nu reies careva probe întru susţinerea oportunităţii aplicării interdicţiei de a părăsi ţara, și argumentele și că prezenţa debitorului este necesară pentru executarea eficientă a documentului executoriu, or debitorul nu este obligat prin documentul executoriu să îndeplinească careva prestații/obligații personale, precum ar fi îndeplinirea unor munci, prestarea unor lucrări, servicii sau dezmințirea unor informații, etc., obligații care pot fi executate numai de debitor personal.

Or, conform art. 8 al Legii RM Nr.113 din 17.06.2010, executorul judecătoresc este obligat, să aibă un rol activ pe parcursul întregului proces de executare, depunînd efort pentru realizarea prin mijloace legale a obligaţiei prevăzute în documentul executoriu, respectînd drepturile părţilor în procedura de executare şi ale altor persoane interesate.

Ca consecință, Colegiul conchide despre lipsa motivelor de fapt și a temeiului legal pentru a aplica interdicția de părăsire a țării în privința debitorului, în actuala speță.

În acest sens instanța de recurs relatează, că aplicarea interdicției de a părăsi țara este o măsură excepțională şi la aplicarea acesteia instanța trebuie să tina cont nu numai de interesele creditorului, dar și de drepturile debitorului.

De asemenea urmează de relatat că, orice limitare a dreptului persoanei la libera circulație, inclusiv şi prin interdicția de a părăsi țara, trebuie să corespundă anumitor exigențe de ordin material şi procedural, care să garanteze proporționalitatea acesteia cu scopul urmărit.

Astfel, nu sunt întrunite în prezenta pricină condițiile expres prevăzute de lege pentru aplicarea debitorului interdicția de a părăsi țara, luând în considerație faptul, că la depunerea demersului executorul judecătoresc Oxana Burlac urmează să prezinte probe, ce ar demonstra faptul epuizării tuturor măsurilor de asigurare a executării posibil a fi aplicate.

Aplicarea interdicției de a părăsi țara contravine principiului stabilit de art. 27 din Constituție, care indică că oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieşi, de a emigra şi de a reveni în ţară. Dreptul la libera circulaţie este protejat, de asemenea, de art. 2 din Protocolul nr. 4 la Convenția europeană pentru apărarea

drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, art. 12 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile şi politice, art. 13 alin. (2) din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului.

Corespunzător, omisiunile constate indică la netemeinicia recursului și corectitudinea soluției date de instanța de fond. Ca consecință, în situația anterior descrisă Colegiul constată că instanța de fond corect și întemeiat a respins demersul executorului judecătoresc Oxana Burlac, privind aplicarea față de***** interdicției de părăsire a țării pe un termen de 6 luni, corect a stabilit starea de fapt și corect a identificat și aplicat cadrul legal pertinent speței, adoptând o soluție legală în acest sens, iar motivele invocate de recurent în cererea de recurs fiind formale și neîntemeiate, reducându-se doar la critica subiectivă față de concluziile instanței de fond, necesită a fi respinse, cu menținerea actului judecătoresc atacat.

Reieșind din cele relatate și în conformitate cu prevederile art. art. 427 lit. a) și 428 Cod de procedură civilă Colegiul, -

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de executorul judecătoresc Oxana Burlac.

Se menține încheierii judecătorului Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 01 februarie 2024, adoptată în cadrul cauzei civile inițiată la demersul executorului judecătoresc Oxana Burlac privind aplicarea interdicției de a părăsi hotarele țării pe un termen de șase luni în privința debitorului*****.

Decizia este irevocabilă din data adoptării.

Președintele ședinței Ion Țurcan
Judecătorul
Judecătorii Ina Dutca

Ala Malîi